

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 9. Vtrum summa simplicitas sit propria Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

imperfectionem bene supplere potest munus termini substantialis creaturæ per id, quod etiam est terminus substantialis sui, scilicet munus subsistentiæ creaturæ per subsistentiam propriam: secus verò munus formæ accidentalis creaturæ per id, quod nullà ratione est accidens sui; scilicet munus sanctitatis accidentalis, aut aliorum accidentium creaturæ per propriam naturam. Idcirco licet Deus possit per subsistentiam propriam naturæ rationali creaturæ immediatè vnitam in ratione subsistentis illam complere; neutiquam tamen potest per propriam naturam eidem immediatè vnitam complere illam in ratione sanctæ, aut honorabilis, aut adorabilis, &c. Cum quo stat, naturam diuinam in Christo Domino eius naturam humanam sanctificare; quia id non præstat per modum accidentis ipsi immediatè vnitum, ipsamque vt sic completis in ratione sanctæ; (hoc namque per gratiam habitualem præstatur); sed per modum substantiæ siue naturæ communicantis cum illà in eodem supposito. De quo plura in tract. de Incarnat.

Propositio 5.

147 Natura diuina perse præcisâ ab omni subsistentiâ nullatenus vniri potest physicè alicui naturæ substantiali creaturæ, incompletæque in ratione naturæ ad componendum aliquod quoddam tertium.

Ratio est. Quia omnis substantia incompleta in ratione naturæ eo ipso est tantum completibilis per aliam substantiam incompletam etiam in ratione naturæ. (Eamque aut eiusdem speciei, quo casu ex ambabus tanquam ex partibus integralibus totum aliquod integrale componibile erit; aut diuersæ speciei, quo casu ex ambabus tanquam ex partibus essentialibus erit componibile aliquod totum essentialis iuxta doctrinam vniuersalem de huiusmodi totis, & partibus traditam supra disp. 10. quæst. 2. diuis. 4.) Et consequenter omnis substantia incompleta in ratione naturæ eo ipso est tantum vnibilis physicè, & immediatè alteri substantiæ etiam incompletæ in ratione naturæ; substantiæ verò completæ neutiquam. Nam, si substantia incompleta in ratione naturæ substantiæ completæ esset vnibilis physicè, & immediatè, & esset illa substantia, vt ponitur, & non esset substantia, sed accidens substantiæ completæ. Quod est chymericum. Cum enim omnis substantia completa in ratione naturæ dumtaxat vnibilis sit physicè, & immediatè intra lineam substantiæ cum subsistentiâ tanquam cum suo vltimo termino substantiali; nec possint non ad lineam accidentium eius spectare cetera omnia, si quæ sunt, cum quibus illa physicè, & immediatè vnibilis est, iuxta doctrinam paulò ante indicatam; planè conficitur, si substantia aliqua completa in ratione naturæ cum aliâ quauis substantiâ aliter, quàm cum subsistentiâ, physicè, & immediatè esset vnibilis, fore vtique, vt hæc & esset substantia, vt supponitur, & non esset substantia, sed accidens. Quod implicat contradictionem. Vnde tandem concluditur, substantiam diuinam prout ab omni subsistentiâ præcisam, qualiter in ratione naturæ completissima est, neque vlli alteri substantiæ incompletæ in ratione naturæ vnibilem esse physicè, & immediatè, vt præsens propositio fert; neque vlli alteri completæ, vt

fert propositio præcedens. Ex quo patet, per hoc argumentum ambas propositiones istas probari. Cetera autem argumenta, quibus vtuntur nonnulli ad eas probandas, consultò prætermittuntur, eo quòd inefficacia mihi videntur, nisi ad proposita reducuntur. Ex quorum etiam doctrinâ, si quæ in oppositum obijciantur, facillè quisque diluet.

QVÆSTIO IX.

Verum summa simplicitas sit propria Dei.

PRO intelligentiâ, atque resolutione quæstionis 111 suppono primò, à multis Theologis, & Patribus dici, Deum summè simplicem esse, aut summam simplicitatem habere. Arbitror tamen, non loqui eos præcisè, & formaliter de simplicitate strictè sumptâ pro conceptu excludente ab ente simplici omnem, & solam passiuam compositionem iuxta dicta q. 1. & 7. Quia penes huiusmodi simplicitatem præcisè Deus, loquendo strictè, & formaliter, summè simplex dici non potest. Nam id, loquendo strictè, & formaliter, sonat, habere Deum simplicitatem maximam omnium; & in isto simplicitatis genere nulla maxima omnium est; quia nulla est maior qualibet aliâ, ædum reliquis omnibus. Simplicitas enim ista, cum sit exclusio omnis passiuæ compositionis, ex genere eorum conceptuum est, qui non suscipiunt magis, & minus; nullaque proinde maior aliâ esse potest; quia quæuis excludit omnes eiusmodi compositiones, & nulla potest excludere plures, quàm omnes. Vnde Deus ab illâ non est magis simplex, quàm quodlibet aliud ens simplex, & consequenter neque omnium summè simplex, strictè, & formaliter loquendo. Sicut Deus, loquendo pariter, non est magis ens, quàm quoduis aliud ens; nec magis existens, quàm quoduis aliud existens; nec eius essentia est magis essentia, quàm quæuis alia essentia; eo quòd nisi etiam conceptus sumpti formaliter non suscipiunt magis, & minus, neque vllam quantitatem adhuc metaphysicam habeat. Aliter tamen duobus modis venit Deus dicendus summè simplex. Primò, loquendo materialiter, vt sensus sit, Deum habere simplicitatem cum summâ perfectione; (perfectio quippe ex prædicatis est, quæ suscipiunt magis, & minus). Quo sensu dicitur etiam Deus summus, & summum existens, eiusque essentia summa essentia. Secundo, accipiendo simplicitatem latè pro conceptu excludente non solum omnem, sed quamlibet compositionem; eamque non solum passiuam, sed etiam actiuam iuxta dicta quæst. 7. Quo sensu eo simplicius dicitur ens, quò pauciores subit compositiones. Et Deus dicitur summè simplex; quia nullam subit. Igitur Theologi, & Patres commemorati in alterutro horum sensuum censendi sunt loqui, cum dicunt, Deum summè simplicem esse, aut summam simplicitatem habere.

Suppono secundo, communem Scholasticorum, aut etiam Patrum sententiam esse, quòd summa simplicitas ita est Dei propria, vt nulli possit creaturæ communicari. Ita enim ex Scholasticis docent Albert. 1. p. trad. 4. q. 20. mem. 2. & 4. & in 1. dist. 8. art. 24. Aureol. ibid. art. 3. S. Th. ibid. q. 4. art. 1. & q. 5. art. 1. Soar. disp. 33. Me.

Metaph. sect. 1. Gillius lib. 2. de Deo, tract. 4. cap. 15. Recupit. testans de communi lib. 5. q. 20. & alij. Ex Patribus autem August. lib. 11. de Civit. cap. 10. inquires, Est solum bonum simplex, quod est Deus, & ob hoc solum incommutabile est. Ab hoc bono creata sunt alia bona; sed non simplicia; & ob hoc mutabilia. Et lib. 6. de Trinit. cap. 6. ex instituto probat, solum Deum esse simplicem. Bernard. Serm. 80. in cant. ait, Sola summa, & increata natura hanc sibi vendicat meram, singularemque sua essentia simplicitatem, ut non aliud, & aliud inueniatur in ea, Faustus Regiens. epist. ad Paul. De sola, inquit, diuinitatis substantia simplicitatem dicere conuenit. Beda in Sent. appellat Deum solum simplex. Et ante hos Philo. lib. 3. allegat, ait, Deus solus est, & unum non concretum, natura simplex. Vnus vero quisque nostrum; & alia quacunque facta sunt multa. Similiaque habent alij.

Cæterum plerique Scholasticorum, aut etiam Patrum, ut ex eorum scriptis apparet, cum dicunt, summam simplicitatem ipsi esse Dei propriam, ut nulli creature communicari, latissime, aut etiam æquiuocè usurpant nomen simplicitatis, scilicet prout comprehendit immunitatem ab omni compositione passiuâ, quæ sola strictè loquendo simplicitas dicitur, & immunitatem à compositione actiuâ, aut à receptione cuiusvis formæ, quam nos incomplebitatem, per aliud quidpiam nuncupamus; estque attributum in Deo diuersum ab attributo simplicitatis strictæ. Illudque duplex, prout supra q. 7. nu. 78. dicebamus igitur de singulis hisce attributis sigillatim dicendum est, an ita sint propria Dei, ut nulli possint creaturæ communicari.

Propositio 1.

Simplicitas strictè sumpta, qua ratione conuenit Deo, ita ipsius propria est, ut nulli creaturæ possit communicari.

Est clarum. Tum quia Deo conuenit per essentiam, utpote, qui totum suum esse cum omnibus suis intrinsecis, & necessarijs perfectionibus habet à se. Creaturæ autem ut summum potest conuenire per participationem, utpote, quæ non potest non habere totum suum esse, totamque suam perfectionem ab alio, scilicet ab ipso Deo. Tum quia conuenit Deo cum infinitudine perfectionis ab omni creaturâ prorsus alienâ, utpote, qui in sua indiuisibili, ac simplicissima entitate, aut formaliter, aut eminenter continet omnem omnino excogitabilem perfectionem ab omni penitus imperfectione depuratam. Quod longè abest ab omni creaturâ, ut est notissimum.

Propositio 2.

Simplicitas strictè sumpta pro immunitate ab omni omnino compositione passiuâ multis creaturis, non solum possibilibus, sed etiam existentibus conuenit. Atque ita perse præcisè considerata conceptus obiectiuus est Deo, & multis creaturis communis.

Constat id in Angelis, & animabus rationalibus existentibus, in alijsque huiusmodi substantijs possibilibus citra dubium; de quibus certissimum est, ut traditur in tract. de Angelis, &

de Animâ, indiuisibiles prorsus, strictèque simplices esse, atque adeò ab omni compositione passiuâ ex partibus omnino immunes. Constat id etiam in punctis quorumuis entium corporeorum, quæ penitus indiuisibilia, strictèque simplicia sunt, uti fatentur omnes. Constat id denique in pluribus alijs entibus non solum spiritualibus, sed etiam corporeis omni compositione passiuâ expertibus, atque adeò strictè simplicibus, quæ possibilis proculdubio, aut etiam existentia sunt.

Sed dicunt aliqui. Omnis creatura ex esse factam, & essentia est composita à parte rei, quæ compositio aliena est à Deo. Ergo nulla creatura habet simplicitatem strictam, qualem habet Deus. Nego antecedens. Quia nullius creaturæ essentia distincta est à parte rei ab ipsius esse, siue existentia, ut ostendi in Pharo Scient. disp. 9. quæst. 6. Subindeque nulla creatura ex esse, & essentia realiter composita est. Vnde ex hoc capite nihil obstat, quominus aliqua creaturæ in stricta, præcisâque simplicitate conueniant cum Deo.

Instat Recupit. ubi supra. Eo ipso, quod omnis creatura habet potentiam ad non existendum, qualem non habet Deus, maius fundamentum præbet, quàm Deus, ut per rationem concipiatur composita ex existentia, & essentia. Igitur hoc saltem titulo erit omnis creatura minùs simplex strictè, quàm Deus. Nego consequentiam. Quia nulla compositio rationis minuit simplicitatem strictam realem, de qua nobis est sermo; & quæ in Deo citra omnem diminutionem, aut imperfectionem compatitur cum multis compositionibus rationis iuxta doctrinam statutam supra quæst. 4. Vnde, licet compositio rationis ex existentia, & essentia in solis creaturis reperiretur; secus in Deo; eo quod creaturæ sunt contingentes in existendo, Deus verò non item; id sanè non ob esset, quominus aliqua creaturæ tam simplices dicendæ essent, quàm Deus simplicitate strictâ reali, de qua tractamus; eo quod tam expertes sunt omni omnino compositione passiuâ reali, quàm est Deus ipse. Adde tamen, compositionem rationis ex existentia, & essentia ab intellectu nostro oriendam non minùs in Deo, quàm in creaturis reperiri; quia ea non tam fundatur in contingentia, quam creaturæ habent ad existendum, quàm in eo, quod existentia, siue ex subiecto existenti sit necessaria, siue contingens, non potest non concipi à nobis ut actus quidam ipsi subiecto superadditus; ut constat ex generali doctrinâ traditâ in Pharo Scient. disp. 2. quæst. 4. & disp. 13. quæst. 9. sæpeque alibi.

Arguunt rursus vniuersaliter Recupit. & alij. Nulla est possibilis creatura, quæ non subbeat compositionem ex genere, & differentia, aliasque compositiones rationis, quas non potest subire, Deus. Ergo nulla est possibilis creatura tam simplex simplicitate strictâ, quàm Deus. Respondeo, etsi integrum antecedens esset verum, consequentiam fore nullam propter dicta circa argumentum præcedens: quia scilicet nulla compositio rationis minuit simplicitatem realem, de qua sermo est. Sed negandum est suppositum antecedentis, Deum scilicet non posse subire compositionem ex genere, & differentia, neque alias compositiones rationis. Oppositum enim est ostensum à nobis supra q. 4. & 5.

Propositio 3.

126 **S**implicitas latè, & improprie sumpta pro physica incomplebitate per aliud quidpiam iuxta dicta quæst. 7. n. 78. ita est propria Dei, vt nulli omnino creaturæ conuenire possit.

Quia Deus est eas incomplebitate per aliud quidpiam physice à se distinctum, prout supra q. 7. & 8. probatum est; & nulla est possibilis creatura, quæ non sit ens per aliud quidpiam physice à se distinctum complebitate aut mediâ vnione vnus cum altero, aut mediâ receptione alterius in altero, aut mediâ vtraque, vt iam ostendo.

127 **E**t enim nulla est creatura possibilis, quæ non sit aut substantia, aut accidens, hoc est, aut ens in se, aut ens in alio, vt constat. Si est accidens, eo ipso erit ens ens, atque adeo ens perfectibile, complebitate aliquo modo in suo esse per aliud ens, scilicet mediâ receptione physice in illo, aut mediâ vnione inhærenti cum illo, aut mediâ vtrâque iuxta dicta de naturâ accidentis supra quæst. 7. num. 88. Si verò est substantia, eo ipso erit etiam perfectibilis atque adeo complebitate saltem obedientialiter, siue supernaturaliter per aliud quidpiam physice in se receptum, aut aliquo modo sibi physice vnitum. Cum enim nulla substantia creata possit in se præcontinere tum formaliter, tum eminenter omnem excogitabilem perfectionem ab omni penitus imperfectione depuram, vt præcontinet sola substantia increata Dei; nulla est possibilis substantia creata, quæ per aliud quidpiam à se distinctum non sit intrinsecè complebitate aliquo modo aut in melius, aut in deterius. Etenim omnis substantia possibilis aut est incompleta in ratione naturæ; & sic non potest non esse complebitate per aliam substantiam pariter incompletam vel eiusdem, vel diuersæ speciei cum illâ; aut est incompleta in ratione subsistentis, licet in ratione naturæ completa sit; & sic per substantiam superadditam erit complebitate, prout constat ex doctrinâ traditâ, aut tactâ supra quæst. 8. aut denique tam in ratione subsistentis, quam in ratione naturæ completa est; & sic per accidentia aliqua intrinsecè superaddita vel consentanea sibi, vel dissentanea, supernaturaliter saltem, non potest non esse complebitate, eo ipso quod creatura est, & consequenter non omnimodis infinite perfecta, sicuti est Deus, iuxta rationem factam; multatque subinde vacuitates per accidentia sibi adiuncta implebitate habens.

128 **E**t quidem omne ens indifferens ad existendum in diuersis locis necessariò debet esse complebitate per superadditas vniciones, seu præsentias locales tanquam per accidentia intrinseca sibi, vt constat ex doctrinâ statutâ supra disp. 1. Et omne ens indifferens ad existendum in diuersis temporibus necessariò debet esse complebitate per durationes superadditas tanquam per accidentia sibi intrinseca, vt constat ex dictis etiam supra disp. 8. Et omne ens producibile à diuersis causis necessariò debet esse complebitate per actionem aliquam superadditam sibi inhærentem tanquam per quoddam accidens intrinsecum sibi, vt ostendam suo loco. Constat autem pleraque entia possibilia ad aliquod saltem horum trium generum spectare. Quod sententia suapte essentia affixa determinato loco per superadditam præsentiam sint in alio loco collocabilia diuinitus, prout disp. 5. q. 15.

opinari sumus. Et entia perse absque interiectione actione à determinatâ causâ pendentia, per aliam actionem superadditam possint diuinitus ab aliâ causâ, aut ab eadem insuper dependere, vt fortasse possibile est, de quo alibi. Constat, nullum omnino esse ens possibile quod per superadditam præsentiam, aut etiam per superadditam actionem tanquam per accidens sibi intrinsecum non sit complebitate saltem diuinitus. Quia nullum in datâ hypothesi possibile est, quod superadditam præsentiam, aut etiam superadditam actionem tanquam accidens sibi intrinsecum diuinitus saltem nequeat subire.

129 **E**x quibus omnibus apparet, qualiter simplicitas diuina tum strictè accepta, tum latè sumpta ita sit propria Dei, vt nulli possit creaturæ communicari.

DISPUTATIO XII.

De vnitate Dei.

Non præmitto vniuersaliorum disputationem de vnitatis rerum in genere. Quia de hac abundè egi in Pharo Scient. disp. 17. Vnde ab vnoquoque petenda sunt, quæcumque hic videantur desiderari. Tamen non possum non ego multa inde tracta summarim saltem commemorare, prout ad materiam præsentis disputationis exactius enucleandam aut necessarium, aut vtile visum fuerit.

QVAESTIO I.

De qua vnitatis Dei potissimum habendus nobis sermo est in præsentis disputatione.

Pro resolutione suppono primò, Deum bifariam posse dici vnum. Primò; quia est ens in se indiuisum, siue indistinctum in plura. Secundò; quia est ens vnicum, siue solum in sua Deitatis specie. Et prior quidem vnitatis omnibus, & singulis entibus singulariter sumptis conuenit; omnibusque proinde entibus ita sumptis communis est. Ob idque passio entis dicitur esse; & vnitatis transcendentalis vocari solet. Posterior verò, quæ distinctionis gratiâ vnitatis solitudinis, siue vnicitatis dici poterit, non omnibus conuenit entibus, sed quibusdam dumtaxat. Quia non omnia, sed quædam dumtaxat sunt sola, siue vnica in sua specie. Idque aut in statu existentie tantum, aut etiam in statu possibilitatis. Sic Sol in statu existentie solus, siue vnicus, atque adeo vnus vnitatis solitudinis est; quia ipse est existens, & nullus alius Sol est existens. Sic item Luna, sic Mundus totus. Quia nec plures Lunæ, nec plures Mundi sunt existentes. Sic etiam Deus vnitatis solitudinis vnus, atque adeo vnicus est, non solum in statu existentie; quia, præter ipsum, nullus alius Deus existit; sed etiam in statu possibilitatis; quia, præter ipsum, nullus alius Deus est possibilis. Vtrum autem sit possibilis creatura aliqua similem vnitatem habens; quæ videlicet etiam in statu possibilitatis vnica sit; ita, vt